

Iš žemės į žemę

BŪDAMA KALĖJIME gavau žodyną. Jį man atsiuntė su rašteliu. „Tai knyga, kurią pasiimčiau į negyvenamą salą.“ Iš savo mokytojos turėjau gauti kitokių knygų. Bet ji žinojo, kad šitą knygą galima skaityti be galo. Pirmas žodis, kurį susiradau, buvo „nuosprendis“. Išgirdau iš teisėjo lūpų neįtikėtiną nuosprendį įkalinti šešiasdešimčiai metų – jis turbūt tikėjo pomirtiniu gyvenimu. Taigi šis žodis su dvibalsiu *uo* tarsi žiovautum, dusliaisiais priebalsiais ir pasikartojančia *n*, šis kankinantis žodis, sudarytas iš klastingų raidžių, supančių vienišą lyg žmogus *p*, – šis žodis sukosi mano galvoje kiekvieną akimirką, kiekvieną dieną. Neabejoju, kad jei nebūčiau gavusi žodyno, šis lengvas žodis būtų mane prislėgęs ir sutraiškęs – mane arba tai, kas iš manęs liko, kai padariau tą keistenybę.

NUSIKALTAU BŪDAMA pavojingo amžiaus. Nors ir įžengusi į ketvirtą dešimtį, pagal kūno ir proto įpročius tebebuvo įstrigusi paauglystėje. Ėjo 2005-ieji, bet 1999-aisiais linksminausi,

gèriau ir vartoju narkotikus, lyg man bûtų septyniolika, nors kepenys vis bandè duoti ženklà, kad jos jau gera dešimčia metų vyresnès. Dèl daugelio priežasčių vis dar nežinojau, kas esu. Dabar, kai geriau susivokiu, galiu pasakyti štai ką: esu bjauri moteris. Turiu omeny ne tą bjaurumą, apie kurį rašoma ir kuriami filmai, kaip staiga ištinka pamokantis akinančio grožio nušvitimas. Aš nelinkusi išgyventi pamokomas akimirkas. Nesu graži ir iš vidaus. Pavyzdžiui, man patinka meluoti ir aš gerai parduodu žmonèms nereikalingus daiktus už kainà, kurios jie negali sau leisti. Žinoma, dabar, kai esu reabilituota, pardavinèju tik žodžius. Krūvas žodžių, sudètas tarp kartoninių viršelių.

Knygose yra viskas, ką verta žinoti, išskyrus tai, kas ilgai niui paaiškèja esant svarbiausia.

TÀ DIENÀ, kai padariau nusikaltimà, drybsojau palei liesas baltas savo mylimosios Danajos kojas ir svarsčiau, ką daryti su viduje knibždančiomis skruzdèlėmis. Suskambèjo telefonas, Danaja prisidèjo jį prie ausies. Pasiklausè, pašoko, suspiegè. Suspaudè telefonà abiem rankomis ir prisidengè veidà. Tada pramerkè akis, panašias į vandens blakès.

Jis mirè ant Maros rankų. Dieve, ak, dieve. Ji nežino, ką daryti su kūnu!

Danaja numetè šalin telefonà ir vèl užšoko ant sofos, staugdama ir mosikuodama voriškomis rankomis ir kojomis. Nuropojau po kavos staliuku.

– Tuke! Tuke! Kur tu?

Užsiropščiau ant jos pagalvių su briedžių atvaizdais ir pabandžiau nuraminti savo pakvaišusią mylimàją, sūpavau ją,

glaudžiau jos nešvarią geltoną galvą sau prie peties. Nors buvo už mane vyresnė, Danaja buvo išstypusi lyg paauglė. Kai ji susirangė aplink mane, pajutau, kaip stipriai plaka mano širdis, tapau jos skydu nuo viso pasaulio. Nors gal tiksliau būtų sakyti – tvirtove.

– Viskas gerai, tu saugi, – tariau savo žemiausiu balsu.

Kuo stipriau ji verkė, tuo laimingesnė jaučiausi.

– Ir nepamiršk, – kalbėjau jausdama pasitenkinimą nuo jos gailaus šniurkščiojimo, – tu esi didžioji laimėtoja!

Prieš dvi dienas Danaja patyrė tik kartą gyvenime pasitaikantį laimėjimą kazino. Bet buvo per anksti kalbėti apie nuostabią ateitį. Danaja gniaužė sau gerklę, bandė išsiplėšti trachėją, daužė galvą į kavos staliuką. Įgavusi šiurpios jėgos sukulė lempą ir bandė pjaustyti plastiko gabalu. Nors turėjo viską, dėl ko verta gyventi.

– Dėjau ant to laimėjimo. Aš noriu jo! Ak, Badži, mano siela!

Ji nustūmė mane nuo sofos.

– Jis turėtų būti su manim, ne su ja. Su manim, ne ja.

Klausiausi šių kliesių jau visą mėnesį. Danaja ir Badžis ketino kartu pabėgti. Visiškai apversti tikrovę. Abu tvirtino, kad įžengė į alternatyvią aistros dimensiją. Bet tada senasis pasaulis juos sutriuškino. Vieną dieną Badžis išsiblaivė ir grįžo pas Marą, o ji buvo ne toks jau blogas žmogus. Pavyzdžiui, ji nustojo vartoti ir iki šiol liko švari. Ar bent jau taip maniau. Gali būti, kad Badžio pastangos grįžti į įprastas vėžes žlugo. Kita vertus, mirti irgi visai įprastas dalykas.

Danaja toliau stūgavo.

– Ji nežino, ką daryti su lavonu! Kas, kas, kas per velnias?

– Tu kvanktelėjai iš sielvarto, – paaiškinau.

Padaviau jai virtuvinį rankšluostį, kad išsiverktų. Tai buvo tas pats virtuvinis rankšluostis, kuriuo bandžiau mušti skruzdėles, nors ir žinojau, kad tai haliucinacija. Danaja prisidėjo jį prie veido ir lingavo į šalis. Stengiausi nežiūrėti į sumaitotas skruzdėles, srovele tekančias jai tarp rankų. Jų kojytės vis dar trūkčiojo, jos tebemojavo trapiais čiuptuvėliais. Danajai šovė kažkokia mintis. Ji sudrebėjo, apmirė. Tada pasuko kaklą, įsmeigė į mane dideles rožines akis ir pasakė tuos stingdančius žodžius:

– Badžis ir aš esame viena būtybė. Vienas kūnas. Aš turiu gauti jo palaikus, Tuke. Aš noriu Badžio, savo sielos!

Nuslinkau prie šaldytuvo ir radau alaus. Atnešiau jį Danajai. Ji trenkė man per ranką.

– Tokiu metu mūsų galvos turi būti visiškai skaidrios!

Gurkštelėjau alaus ir pasakiau, kad tokiu metu tuoj būsi-me apsinešusios.

– Mes jau apsinešusios! Kas per beprotybė, kad ji, visus metus nedavusi jam sekso, dabar turi dievo duotą jo kūną.

– Jo kūnas buvo paprastas, Danaja. Jis nebuvo dievas.

Ji negirdėjo mano žodžių, o tos skruzdėlės buvo ugninės, kasiausi rankas beveik iki kraujo.

– Mes ten nuvažiuosim, – tarė Danaja. Jos akys dabar liepsnojo raudonai. – Mes prasibrausim ten lyg sumauti jūrų pėstininkai. Mes gražinsim Badžį namo.

– Jis ir yra namie.

Danaja trenkė sau per krūtinę.

– Aš, aš, aš esu jo namai.

– Aš išeinu.

Ėmiau ropoti prie išlaužtų durų. Bet tada viskas pasisuko netikėta linkme.

– Palauk. Tuke. Ar padėsi man atgauti Badžį? Pargabenti jį čia? Gali pasiimti mano laimėjimą. Mieloji, tai maždaug metinė mokytojos alga. O gal ir mokyklos direktoriaus? Tai dvidešimt šeši tūkstančiai.

Sustingau ant lipnaus kilimėlio prie durų, stovėjau keturiomis ir galvojau.

Danaja pajuto mano pagarbią baimę. Apsiverčiau ant nugaros ir pažvelgiau į jos apverstą saldų lyg cukraus vata veidą.

– Mielai tau viską atiduosiu. Tik padėk man, Tuke.

Tiek daug mačiau jos veide. Mačiau kibirkščiuojantį švytėjimą, apžvalgos ratą iš folijos ir dar daug viso kito. Mačiau žaliu plačiu pasauliu keliaujančius keturis vėjus. Mačiau, kaip medžių lapai susispaudžia į dirbtinį audinį ir užstoja mano regėjimą. Danaja niekada man nesiūlė pinigų. Jokios sumos. O ši suma galėjo pastatyti mane ant kojų. Tai neramino, jaudino, tai buvo svarbiausias dalykas, kada nors nutikęs tarp mūsų.

– Ak, mažute.

Apkabinau ją, ji šnopavo lyg švelnus šuniukas. Pražiojo savo patemptas drėgnas lūpas.

– Tu mano geriausia draugė. Tu gali tai padaryti dėl manęs. Gali pargabenti Badžį. Mara tavęs nepažįsta. Ji nėra tavęs mačiusi. Be to, tu turi sunkvežimį su šaldytuvu.

– Jau nebe. Mane atleido iš „North Shore Foods“, – tariau.

– Ne! – riktelėjo Danaja. – Kaip tai nutiko?

– Kartais išnaudodavau jų vaisius.

Kai išvežiodavau produktus, įsidėdavau į liemenėlę melionus ir panašiai. Įsikišdavau agurkų į kelnes. Argi tai taip jau

siaubinga? Mano mintys sukosi. Kai pavyksta išsilaikyti darbe, visada pasidarau atsarginius raktus. Kai mane neišvengiamai atleidžia, senuosius atiduodu. O atsarginius laikau cigarų dėžutėje, aiškiai pažymėjusi, kam jie buvo naudojami. Mano darbiniai suvenyrai. Tai tiesiog įprotis. Neketinau iškrėsti nieko blogo.

– Klausyk, Danaja, manau, reikia greitosios pagalbos automobilio, katafalko ar panašiai.

Ji ėmė glostyti man ranką, aukštyn ir žemyn, meldžiančiu ritmu.

– Bet, Tuke! Paklausk. Aiškiai. Paklausk! Aiškiai!

Mano dėmesys nukrypo kitur. Glostymas buvo toks malonus. Galiausiai Danaja atkreipė mano žvilgsnį į save ir prakalbo, lyg būčiau kvailas vaikas.

– Nagi, Tuke, mieloji. Mara ir Badžis vėl ėmė vartoti ir jis mirė. Jeigu užsivilktum gražią suknelę? Ji leistų tau paguldyti jo kūną į sunkvežimio šaldytuvą.

– Danaja, tas sunkvežimis apipieštas slyvomis ir kumpiu, žlėgtainiais ir salotomis.

– Pasirūpink, kad ji nepamatytų sunkvežimio! Paimsi jį ir įkelsi į vidų. Jis bus...

Danaja kurį laiką negalėjo kalbėti. Užspringo lyg vaikas.

– ...jis bus saugus šaldytuve. O paskui pinigai...

– Taip.

Mano smegenys užvirė, kai nuo minties apie pinigus užliejo adrenalinas, mintys sukosi galvoje lyg pašėlusios. Jaučiau, kaip kibirkščiuoja neuronai. Danajos balsas buvo saldus ir meilikaujantis.

– Tu galingai sudėta. Gali jį pakelti. Badžis lengvas.

Atsakaiu jai, kad Badžis nususeš kaip žiurkė, bet ji nekreipė į mano žodžius dėmesio. Danaja tiesiog švytėjo pro ašaras, nes matė, kad aš pasiruošusi priimti jos pasiūlymą. Tuo metu mano mintis užvaldė esamas darbas. Skaityti sutartis. Štai ką aš tuo metu veikiu. Ne visą dieną dirbanti teisininko padėjėja, kuri skaito sutartis ir apibrėžia sąlygas. Pasakiau Danajai, kad noriu raštiško susitarimo. Ir kad abi jį pasirašytume.

Danaja nuėjo tiesiai prie stalo, kažką parašė. Tada padarė šį tą geresnio. Išrašė čekį, nulis po nulio, ir pamojavo man juo prieš veidą.

– Užsivilk suknelę. Susitvarkyk. Parvežk Badžį ir čekis tavo.

Ji nuvežė mane iki „North Shore Foods“. Nuėjau į sandėlį. Po penkiolikos minučių išvažiavau iš jo su maisto pristatymo sunkvežimiu. Avėjau aukštakulnius, vilkėjau skausmingai aptemptą juodą vakarinę suknelę, žalią švarkelį. Plaukai buvo susukuoti atgal ir supurkšti laku. Danaja paskubom padažė man veidą. Jau daugelį metų taip gerai neatrodžiau. Iš Danajos dukters mokyklinių darbų krūvos pasiėmiau sąsiuvinį. Rankinėje turėjau rašiklį.

Ką Danaja darys su Badžio lavonu, kai jį atgabensiu? Vis klausiau šito savęs greitai važiuodama. Ką, po galais, ji su juo darys? Atsakymo nebuvo. Skruzdėlės sulindo man po oda.

BADŽIS IR MARA gyveno kiek į vakarus nuo Šagego, kazino miestelio palei sieną tarp Viskonsino ir Minesotos. Jie buvo įsikūrę susmukusiame pilkame namelyje. Sustojau gatvėje, sunkvežimis čia neturėjo labai kristi į akis. Prie aptvaro greta namo prirakintas apskuręs maišytos veislės pitbulis pakėlė gal-

vą. Jis nelojo, ir nuo to mane nukrėtė šaltis. Tylios staigmenos man jau buvo pridariusios rūpesčių. Tačiau šuo vėl atsigulė. Jis užvertė savo bespalves akis, o aš nuspaudžiau durų skambutį, akivaizdžiai pritaisytą čia geresniais laikais. Iš vidaus pasigirdo visai civilizuota muzikėlė. Mara pasikrapštė prie durų, paskui plačiai jas atvėrė.

Pasitikau jos raudonų pabrinkusių akių žvilgsnį nutaisiusi užjaučiantį veidą.

– Apgailestauju dėl jūsų netekties.

Mes ištiesėme rankas, mūsų pirštai susikabino – taip, kaip būna, kai moterys perduoda viena kitai emocijas per nelygiai nukirptus nagus. Kaip žmogus, nežinantis, ką daryti su lavonu, Mara atrodė stebėtinai įtikima. Ji atmetė senoviškai, pagal Džoanos Džet stilių kirptus plaukus. Paaiškėjo, kad ji turėjo savų priežasčių užvirti šią košę.

– Žinoma, svarsčiau skambinti ugniagesiams, – tarė ji. – Bet nenorėjau sirenų! Badžis atrodo toks ramus ir patenkintas. Ir man nepatinka laidotuvių namai. Mano patėvis ten dirbo. Nenoriu, kad Badžį pripumpuotų konservantų ir jis atrodytų lyg iš vaškinių figūrų muziejaus. Tad pamaniau, paguldysiu jį ten... kad galėtų susisiekti... su kuo nors visatoje.

– Nes žinojote, kad visata atsakys, – tariau. – Gražinti gamtai – natūralus dalykas.

Ji atsitraukė, aš įėjau vidun. Mara mirksėjo nenuovokiomis rudai žalsvomis akimis. Linktelėjau jai su išmintinga užuojauta ir persijungiau į pardavimo režimą, tada kalbu vien apie tai, ko, nujaučiu, iš tiesų nori pirkėjas. Iš dalies mano atšiaurus veidas žmonėms kelia pasitikėjimą. Iš dalies dėl šito labai gerai moku jiems įtikti. Iš esmės geriausias mano įgūdis – suvokti giliausius

kito žmogaus poreikius. Ką šiuo atveju reikia kalbėti, supratau iš Maros klausimų.

– Ką būtent turėjote omeny kalbėdama apie gražinimą gamtai?

– Mes nenaudojame chemikalų, – atsakiau. – Pasikliauname biologiniu skaidymu.

– Ir kas tada?

– Grįžtama į žemę. Ko ir nori mūsų dvasia ir psichologija. Todėl mūsų pavadinimas – „Iš žemės – žemei“. Ir medžiai. Mes apsodiname savo išėjusius mylimuosius medžiais. Kad užaugtų miškelis. Mūsų moto: „Nuo kapų į mišką.“ Galite ten ateiti ir medituoti.

– Kur ta vieta?

– Atėjus metui aš jus ten nuvesiu. O kol kas turiu padėti Badžiui jo kelionės pradžioje. Ar galite parodyti, kur jis ilsisi?

Susigūžiau pasakiusi „ilsisi“ – gal persistengčiau bandydama įsisteikti? Bet Mara jau rodė man, kur eiti.

MAROS IR BADŽIO miegamasis namo gilumoje buvo prigrūstas neišpakuotų prekių – regis, jie turėjo problemą, kurią galėjau padėti jiems išspręsti, bet palikau ją vėlesniam laikui. Badžis atvėpusiu žandikauliu gulėjo ant dėmėtų pagalvių ir prisimerkęs žvelgė į krūvą plastikinių indelių viename kampe. Atrodė, kad mirtis jį šiek tiek sutrikdė. Padaviau Marai popierius. Tai buvo mokykliniai leidimai važiuoti su klase į turistinį žygį, kuriuos Danaja turėjo pasirašyti dukrai, – išeidama pagriebiau nuo stalo. Mara rūpestingai skaitė, o aš bandžiau nuslėpti nerimą. Retas žmogus skaito oficialius dokumentus, kartais atrodo, kad dėl savo dabartinio darbo tai darau tik aš. Kita vertus,

žmonės kartais skaito juos tik akimis, o ne protu. Mara taip ir darė. Ji susiraukė ir įrašė Badžio vardą pirmame popieriuje. Paskui pasirašė apačioje nutaisiusi skausmingą miną, lyg galutinai atsisveikindama, stipriai spausdama rašiklį, kai keverzojo M pagaliukus.

Šis nuoširdus mostas mane sujauđino. Nesu beširdė. Nuėjau prie sunkvežimio ir pasirausiau už pieno aušintuvų, kur turėjo būti brezento. Nusinešiau jį į vidų ir paguldžiau greta Badžio lavono. Jis buvo dar visai lankstus. Vilkėjo marškinėlius ilgomis rankovėmis, ant jų – apiplyšusius retro stiliaus grupės „Whitesnake“ marškinius. Užritau jį ant brezento, ištiesinau kojas ir sudėjau rankas ant krūtinės, tarsi jis būtų, tarkim, Horo sekėjas. Užspaudžiau klausiamai žvelgiantis akis ir jos liko užmerktos. Visą tą laiką galvojau: „Dabar daryk. Jausmuose pasikapstysi vėliau.“ Tačiau pirštais palietusi Badžio vokus susijauđinau. Per amžius nebematyti atsakymo. Ir dar reikėjo ko nors jo žandikauliui prilaikyti. Bet mašinoje turėjau tik elastingą virvę.

– Mara, – tariu, – ar man atnešti iš mašinos specialų raištį, ar turite kokį nors šaliką, kurį padovanotume Badžiui kaip jūsų meilės simbolį kelionei į kitą pasaulį? Be gėlių, jei galima.

Ji padavė man ilgą mėlyną šilkinį šaliką su žvaigždėmis.

– Tai Badžio dovana metinių proga, – labai tyliai tarė.

Nustebau, nes Badžis, kiek žinojau, buvo šykštus. Galbūt šalikas – prasikaltusio ir atgailaujančio namo grįžusio sutuoktinio dovana. Apvyniojau šaliku Badžio galvą, kad susičiauptų žandikaulis, tada atsitraukiau. Ėmiau galvoti, kad gal turiu tam pašaukimą. Staiga jis ėmė atrodyti išmintingas ir antgamtiškas. Tarsi gyvenime būtų tik apsimetęs, kad yra šiknius, o iš tiesų būtų buvęs šamanas ar dvasininkas.

– Atrodo... lyg jis viską žinotų, – tarė Mara apstulbusi.

Mudviejų pirštai vėl susipynė. Visa tai ėmė įgyti sukrečiančią svarbą. Tik per plauką nepalūžau ir nepalikau Badžio ten. Dabar, žinoma, norėčiau, kad būčiau taip ir padariusi. Bet visada pasipelnyti linkusi mano asmenybės dalis paėmė viršų ir aš tęsiau ką pradėjusi.

– Gerai, Mara. Palydėsiu Badžį į antrąjį jo kelionės etapą, o gedintiesiems paprastai palengvėja, jeigu jie gurkšnoja arbatą ir medituoja. Jūs juk nenorite jo sulaikyti...

Mara pasilenkė ir pabučiavo savo vyro kaktą. Tada atsitiesė, giliai įkvėpė ir nuėjo į virtuvę. Girdėjau, kaip teka vanduo, turbūt į arbatinuką, o aš užsiverčiau Badį taip, kad galėčiau nešti ant pečių, kaip ugniagesiai neša gelbėjamus žmones. Kol Mara plikėsi arbatos, išnešiau Badžį pro duris, pro depresijos prislėgtą negrynavaislį pitbulį ir paguldžiau sunkvežimio gale. Teko nusispirti aukštakulnius, įlipti į vidų ir jį įtraukti. Padėjo adrenalinas, nors susiplėšiau suknelę. Galiausiai sėdau prie vairo ir nuvežiau Badžį pas Danają.

Ji laukė priekinėje lauko terasoje. Išlipau iš sunkvežimio. Danaja puolė prie manęs, bet prieš atiduodama jai Badžį patrynčiau smilių į nykštį. Ji iš užpakalinės džinsų kišenės ištraukė čekį, išlankstė, bet pasakė, kad pirmiausia turi pamatyti kūną. Danaja apsilaižė putlias lūpas ir nusišypsojo. Atrodė, lyg ketintume apversti didžiulį akmenį.

Meilė Danajai nuslydo nuo manęs lyg sena oda. Kartais žmogus ima ir tau kai ką atveria. Viską. Badžis įgavo mąslaus kilnumo. Danaja keistai nekantravo. Negalėjau šių dviejų dalykų sudėti į krūvą. Nuėjome prie sunkvežimio galo. Truktelėjau brezentą, bet vengiau žiūrėti tiek į Badžį, tiek į Danają.

Ji padavė man čekį ir įlipo į vidų prie jo. Patikrinau, ar čekis tinkamai pasirašytas. Lengviau atsikvėpusi nuėjau nuo sunkvežimio. Iš to, ką padariau paskui, galite suprasti, kad nesu profesionali lavonų grobėja, kaip vėliau buvo tvirtinama. Aš išvažiavau. Numečiau raktus ant sunkvežimio priekinės sėdynės ir įlipau į savo mažą išklerusią mazdą. Patenkinta iš ten išsinešdinau. Aišku, turėjau padėti Danajai nešti Badžį į namus. Turėjau parvairuoti į vietą sunkvežimį. Nors ne, palaukite. Turėjau apskritai nekišti nagų prie Badžio kūno. Bet palikdama lavoną sunkvežimio šaldytuve galiausiai prisidariau daugiausia žalos.

Ir dar nepatikrindama jo pažastų. Bet ką gi dabar.

Buvo dar tik pusiaudienis, taigi nuėjau tiesiai į banką padėti čekio. Išsigryninau tiek, kiek mano sąskaita galėjo padengti prieš kitam bankui patvirtinant čekį ir pervedant pinigus. Šešiasdešimt dolerių. Su tomis dvidešimtinėmis pinigineje sėdau į mašiną ir vairuodama bandžiau nuo visko atsiriboti, liečiau sau kvėpuoti, nesidairyti atgalios. Nuvažiavau į užkandinę-barą, kur dažnai lankydavausi, kai turėdavau pinigų. Jis buvo už kelių mylių greitkelio, miškuose. Pasiekusi „Lucky Dog“ užsisakiau viskio ir prabangių jautienos šonkaulių. Jie buvo patiekti su žaliomis salotomis ir įdarytomis keptomis bulvėmis. Nuostabu. Mano pojūčiai atsivėrė. Maistas ir pinigai mane išgydė. Viskis pribaižė skruzdėles. Buvau naujas žmogus, kuriam nelemta užbaigti gyvenimo pavydžiai šnairuojant į pluoštą banknotų. Mano likimą nulėmė ypatingos aplinkybės. Apsvarsčiau savo kūrybiškumo proveržį. Tas verslas, kurį sugalvojau spontaniškai, „Iš žemės į žemę“, atrodė daug žadantis. Žmonės ieško alternatyvų. Be to, mirtis yra atspari recesijai, jos negali lengvai užsisakyti kitoje šalyje. Žinojau, kad teks susidurti su

įstatymais, apribojimais ir taisyklėmis, bet iš Danajos pinigų galėsiu susikurti visavertį gyvenimą.

Šitaip begalvojant apie daug žadančią ateitį priešais mane atsisėdo jis. Mano keršytojas. Dar viena mano meilė.

– Poluksai, – prabilau. – Manoji potavatomių genties sąžine. Kur tavo gražioji genties policininko uniforma?

Poluksas kadaise buvo žvitrų akių boksininkas. Jo nosis buvo sulaužyta, kairysis antakis – įdubęs. Turėjo netikrą dantį. Krumpliai buvo nusėti gumbais.

– Šiuo metu nedirbu, – atsakė jis. – Bet atėjau čia ne šiaip sau.

Mano širdis sudrebėjo. Bijojau, kad Poluksas čia atvyko su specialia užduotimi.

– Tuke, – kreipėsi jis. – Tu žinai ribas.

– Mes turėtume liautis šitaip susitikinėje?

– Supratau, kad tai tu iškrėtei, kai pamačiau sunkvežimį. Išradinga.

– Taip, aš galvota.

– Gentis ne šiaip sau tave išsiuntė į koledžą.

– Teisybė, – sutikau.

– Štai ką tau pasakysiu. Kol nekilo triukšmas, nupirksiu tau dar viskio.

– Ketinu pradėti nuostabų verslą, Poluksai.

– Taip, galėsi. Daugiausiai po dvidešimties metų. Tikrai puikiai padirbėjai. Manėme, kad tai padarė tavo draugės. Kol joms prasidėjo isterija ir jos ėmė aukštinti tavo nuopelnus.

(Danaja, Danaja! Antroji mano širdies pusele.)

– Juokauji dėl dvidešimties metų. Vaje, kaip išsigandau. Ar kalbėjaisi su Mara?

– Ji gyrė tavo suteiktas paslaugas, tavo užuojautą. Netgi kai pasakėme, kad už viso to stovėjo Danaja.

– Ak, iš tikrųjų?

Netgi tokiomis aplinkybėmis jaučiausi pamaloninta. Bet Poluksas neprisipažino, kad bando mane įbauginti.

– Poluksai, duok savo senai bičiulei Tukei pertraukėlę. Koks dar dvidešimt?

– Šį tą girdėjau, – tarė jis. – Gali būti... turint omeny visus tavo praeities žygdarbius. Niekada nežinosi. Gali duoti ir dvi-gubai.

Man ėmė stigti oro. Tačiau čia kažko trūko. Nusikaltimo.

Poluksas švelniai į mane pažiūrėjo – tamsios liūdnos akys po randais nusėta kakta. Jis žvelgė į jaudulio apimtą pliuurzą, kuria virto mano širdis. Mačiau, kad jis su savimi kovoja.

– Kas per velnias? Kodėl dvidešimt supistų metų?

– Ne mano reikalas klausti, bet ar žinai, ką gabeno Badžis?

– Ką gabeno? Ką ir paprastai – tragizmu atmieštą šūdą. Tu neatsakei į mano klausimą.

– Žinai tvarką. Bet būtų gerai, jei nebūtum to čekio padėjusi į banką.

– Nesu kvaiša. Žinoma, kad padėjau jį į banką.

Jis nieko neatsakė. Sėdėjome toliau. Sužalota Polukso kakta nusviro. Jis gurkštelėjo viskio ir liūdnei pažvelgė man į akis. Tam tikroje šviesoje galiu atrodyti kaip pragaro mergina, bet Poluksas bjauriai atrodo bet kokioje šviesoje. Tačiau kaip vyras, kaip kovotojas daug taškų dėl to jis nepraranda. Jis vadina-mas Tvirtuoliu. Poluksas nusuko akis. Tas į mane įsmeigtas jo žvilgsnis – tai buvo per gerai, kad ilgai trukėtų.

– Paaškind man, – paprasčiau. – Dvidešimt?

– Galiausiai rimtai prisidirbai, Tuke.

– Tai buvo svarbus čekis. Žinai, aš galvoju apie labdarą. Atskaičius verslo išlaidas...

– Ne čekis esmė, bet ir jis prisidės. Bet, Tuke, pavogti lavoną? Ir tai, ką jis prie savęs turėjo? Tai daugiau nei stambi vagystė. Be to, sunkvežimis...

Beveik dusau. Iš tiesų dusau. Apsipyliau ašaromis. Net negalvoju, kad tai, ką darau, yra nusikaltimas. Stambi vagystė yra slidus reikalas, nesivelsi į tai, jei nenori ilgai sėdėti.

– Poluksai, aš nevogiau. Tik perkėliau lavoną į kitą vietą. Padariau paslaugą draugei. Gerai, aš pasiskolinau sunkvežimį. O ką turėjau daryti, kai ji rėkė: „Badži, mano siela“?

– Taip, Tuke. Bet tu padėjai čekį į banką. Be to, sunkvežimis buvo su šaldytuvu. Atrodo, lyg būtum ketinusi išimti organus.

Nebegalėjau kalbėti.

Poluksas nupirko man išgerti.

– Tu toks vienintelis, – tariau galiausiai. – Be to, potavatomis. Gentainis.

– Ir pažįstamas, – pridūrė Poluksas. – Mūsų ryšys tikrai trunka visą amžinybę. Mes kartu atsiradome ir vystėmės ant Vėžlio Nugaros. Ak, Tuke, mano begalinė...

– Kas begalinė?

Jis nieko neatsakė. Pakartojau klausimą.

– Mes sumenkinsime tavo kaltę, – tarė jis. – Dėsiu pastangas tavo labui. Galbūt pavyks kaip nors susitarti. Nemanau, kad pavogti lavoną toks didelis nusikaltimas. Ir tu nežinojai...

– Būtent. Kodėl tai nusikaltimas? Tai tik Badžis.

– Žinau. O tas reikalas su organais...

– Tai kvaila. Jis nebuvo ką tik miręs, kad galėtum parduoti.

Poluksas rimtai į mane pažvelgė ir patarė teisme šito nesakyti.

– Gentis į tai nesikiš, – toliau aiškino. – Tai federalinis reikalas. Žmonės iš tos sistemos nežino tavo humoro jausmo. Tavo žavesio. Į tave žiūrėdami jie matys tą patį, ką mato žiūrėdami į mane – tiesiog stambaus sudėjimo piktos išvaizdos indėną. Kita vertus...

Jis ketino pasitaisyti. Bet tada įsiterpiau aš:

– Skirtumas tik tas, kad tu tapai genties policininku. Išmincingas pasirinkimas.

– Gali būti, kuo tik nori, – atsakė Poluksas. – Tu verti mano smegenis virti. Tu verti mano širdį, – jis grakščiai pridėjo ranką prie krūtinės, – šokčioti. Susisukti į mazgą. Atrodo, kad niekada nesupratai, jog ten, kur esame, atveda mūsų sprendimai.

Teisingesnių žodžių dar niekas nebuvo pasakęs, bet negalėjau į juos atsiliepti. Mano mintys nevikriai lakiojo po galvą.

Žvelgėme vienas kitam į akis. Atsiraitojau savo žalio švarkelio rankoves ir pastūmiau rankas per stalą. O tada jis išsiėmė antrankius ir mane suėmė. Tiesiog ten.

NELABAI MĖGSTU žiūrėti televizorių, taigi laukdama teismo paskambinau iš kalėjimo Danajai paprašyti, kad atvežtų knygų. Jos telefonas buvo išjungtas. Tada paskambinau Marai – tas pats. Mano nuostabai, į pagalbą atėjo septintos klasės mokytoja iš rezervacijos mokyklos. Visada maniau, jog Džekė Ketl maloniai su manimi elgėsi dėl to, kad pirmus metus dirbo

šitame darbe, o ji pati dar buvo labai jauna. Bet paaiškėjo, kad ji domisi, kaip sekasi jos mokiniams. Džekė sužinojo, kad aš kalėjime, nuėjo į sendaikčių išpardavimą ir nupirko visą dėžę knygų. Daugelis jų buvo įkvepiančios, kitaip sakant, komiškos. Bet buvo dvi ar trys greičiausiai išmestos skaityti priverstų kolegų pirmakursių. Pernykščių metų skaitiniai. Šitaip gavau seną „Nortono anglų literatūros antologiją“. Tai man padėjo išverti. Daug lankytojų neturėjau. Kartą atėjo Poluksas, bet atrodė, kad tuoj apsiverks, štai ir viskas. Danaja įtraukė mane į šitą reikalą savo papasakota istorija, ir dėl to tai, ką padariau, atrodė taip ypatinga – ji apie tai nepagalvojo. Atleidau jai, bet nebenorėjau jos matyti. Dėl antologijos laikas slinko lyg migloje ir netrukus turėjau susitikti su L. Ronu Habardu*. Mūsų gentis tikrai turėjo advokatą, priklausantį scientologams. Štai kas nutinka šios žemės prievaizdams. Bet jo tikrasis vardas buvo ne L. Ronas Habardas. Mes jį taip tik vadinome. Jo tikrasis vardas buvo Tedas Džonsonas. Mudu susitikome tame pačiame niūriame kambarėlyje kaip ir ankstesniais kartais. Tedas Džonsonas buvo mažiausiai išskirtinis žmogus istorijoje: paniūręs, vilkintis apsmukusius „Men’s Wearhouse“ kostiumus ir laisvai krintančius devintojo dešimtmečio kaklaraiščius, pusiau nuplikusia makaule, palei ausis styrančiais plaukais, su garbana, kurią vis bandė sulyginti. Veidas buvo apvalus ir ramus, su visiškai neperprantamomis žaliomis akimis ir segtuko skylutę primenančiais vyzdžiais, šaltais kaip grąžtas. Deja, jis neslėpė nuo manęs savo antgamtinio įžvalgumo.

– Tuke, aš nustebintas.

* L. Ron Hubbard (1911–1986) – rašytojas fantastas ir scientologų sektos įkūrėjas. (Čia ir toliau vertėjo pastabos.)